

Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ – түрік университеті Оқу клиникалық базасы.

Кафедра: *морфология және физиология*

● Тақырып:

*Патологоанатомиялық
зерттеулер және
ауруларды
диагностикалау әдістері*

● Жоспар:

- 1 Патологоанатомиялық зерттеулер
- 2 Диагностика , жіктелуі
- 3 Ауруларды диагностикалау әдістері

- **Патологоанатомиялық зерттеу** - диагностика қоюға қолданылатын тірі және өлгеннен кейін жүргізілетін медициналық тексерулердің сапасын анықтайтын медицина саласы.
- Патологоанатомиялық зерттеу : биопсиялық тексеруді, операциялық материалдарды зерттеуді, бала жолдасын тексеруді, эксперттік кеңесті, патологоанатомиялық аутопсия жасалған өліктердің эксперттік медициналық құжаттарды өз ішіне алады.

- Биопсия - грек сөзінен туынды
bio - өмір, opsi - көру.
Ауруханада , емханада тірі
адамдардан алынған ағзалардан ,
тіндерден алынған үзінділерден
микроскопиялық тәсілді
пайдаланып диагнозды
анықтайтын әдіс.

Биопсия - алу тәсілдеріне қарай

Ашық

- 1) Инцизионды
- 2) Экцизионды

Жабық

- 1) Пункциялық
- 2) Аспирациялық

болып бөлінеді

Инцизионды (тілу, тесу) - жолымен лимфа түйіндері, сүйек, бауыр, бүйрек, тері және сол сияқты материалдар алынады. Әр түрлі қуыстардан сұйықтар алу (құрсақ, көкірек, жұлын)

Экцизионды - зерттелетін органды бүтіндігінше алу.

Пункциялық (шаншып алу) - өкпеден, мидан, гипофиздан, бүйректен пункция алуға болады. Аспирациялық (сору) - тыныс жолдарынан қарын, ішектен, жыныс жолдарынан алынады

Пункциялық

Аспирациялық

Биопсия

```
graph TD; A[Биопсия] --> B[Эндоскопиялық биопсия]; A --> C[Трепанобиопсия]; A --> D[Кюретаж];
```

*Эндоскопиялық
биопсия*

Трепанобиопсия

Кюретаж

Биопсия жауап шығуына байланысты:

- 1 Жоспарлы - биоптат зерттеуге жіберілгеннен 4-5 күннен соң зерттеу нәтижелері анықталады
- 2 Жедел – интраоперациялық биопсия зерттеу нәтижелері 20-25 минутта анықталады

Трепонобиопсия

Кюретаж биопсия

Эндоскопиялық биопсия

Lower endoscopy

Upper endoscopy

ADAM

- Операция материалдарын зерттеу - операция уақтысында алынған тінді, ағзаны бүтіндігінше, аурудың диагнозын қою мақсатында, хирургиялық операция көлемін, нәтижелілігін анықтау үшін зерттеуге жіберу
- Бала жолдасын зерттеу - плацентаны патологоанатомиялық зерттеу. Жүктілік кезіндегі ана мен баланың ауруларын, патогистологиялық процестерді диагностикалау мақсатында жүргізіледі.
- Эксперттік кеңес - Клиникалық консилиумда емдеуші дәрігердің, науқастың өтінішімен эксперт паталоганатомдардың қатысуымен зерттеулер бойынша нақты тұжырымға келу

- Патологоанатомиялық өлікті ашу (аутопсия) - өлген адамның денесін , өлімнің негізгі себебін анықтау және емдеу процесінің дүріс жүргізілгенін тексеру үшін аутопсия жүгізу
- Коллегиялық патологоанатомиялық экспертиза - екі немесе оданда көп эксперт патологанатомдардың қатысуымен өтетін экспертиза
- Патологоанатомиялық экспертиза акты - патологоанатомиялық экспертизаның қорытындысын құжат түрде, жоғары стандартқа сай түрде бекіту

● Патологоанатомиялық экспертизаның объектілеріне -

патологоанатомиялық зерттеуден өтетін барлық заттар: өлік денесі, зерттеу үшін алынған ағзалар, тіндер, олардың фрагменттері, бала жолдасы. Сонымен бірге медициналық документтер кіреді

- Диагноз - дер кездегі аурудың денсаулығының күй жағдайының жалпылай қолданылатын медициналық терминмен белгілену.
- Диагноз нақты, дұрыс, ерте анықталуы шарт. Диагнозды дер кезінде қою оңай емес. Жоспарлы госпитализацияда науқас ауруханаға түсіп 2-3 күн өткеннен соң клиникалық диагноз қойылады. Жедел госпитализацияда (қан кету, “өткір іш”) жедел диагноз қойылады. Диагноз қою кезіндегі негізгі әдіс - жедел интраоперациялық биопсия алып зерттеуге жіберіледі. Жедел жағдайда 20-25 минуттан соң диагноз нәтижелерін операция бөлмесіне телефон арқылы жеткізіледі.

- *Диагноздың түрлері:*
- 1 Эпидемиологиялық
- 2 Клиникалық
- 3 Сот медициналық
- 4 Патологоанатомиялық

- *Диагноздың құрылымы бойынша түрлері*
- 1 Негізгі диагноз
- 2 Диагноздың асқынуы
- 3 Ілеспелі диагноз

- Диагнозды жинақтау, жүйелеу принциптерін алғашқылардан боп қолға алған А.М.Лифшиц, М.Ю. Ахметжанов мол тәжірибелерін пайдалана отырып диагнозды құрастырудың мынадай үлгісін ұсынды:
- 1 Нозологиялық принцип - халықаралыққаурулар жіктемесінің көрсетілген терминдерімен
- 2 Нозология ішілік қосымша сипаттар клинико – анатомиялық түрі (синдром), жүру барысы, белсенділік дәрежесі, сатылық кезеңділік.
- 3 Патогенездік
- 4 Сәйкестеу (унификация), тұстық (рубрика) құрамдығы
- 5 Кең өрісті негіздеу, дәлдік.
- 6 Жағдайда, уақыт сәйкестігі, өзгерістер айқындықы

- 7 Дәрігерлік деонтология сәйкетігі
- 8 Даралық ерекшеліктерге байланыстылық – психопатологиялық реакция түрлері.
- Диагноздың негізгі мазмұны нозологиялық, этиологиялық, морфофункционалық белгілермен анықталады.

Патологиялық ауруларды
диагностикалау әдістеріне
цитологиялық, биопсиялық,
зерттеулер жатады.

- Цитологиялық препараттардан
алынатын мәліметтер, биопсиялық
материалдан алынатын хабарға тең
деб саналмағанмен, әлбетте ол
гистологиялық әдістей анықтық
дәрежеге ие емес.

● *Эксфолиативти цитология* (лат. Жапырақтану) диагностикалық мақсатта өздігінен түскен немесе әдейі жасанды ұшпаланған клеткалар сипатын анықтау. Бұл әдіс ісіктерді ерте анықтауда, гинекологиялық практикада қынаптық жағынды эпителиясын тексеру арқылы аналық бездің қызметін анықтауға мүмкіндік береді.

- Эксфолеативті цитологияда астарлас ағзаларды(бауыр, өкпе, лимфа түйіндері, талақ) тесу арқылы алынған клеткалар зерттеледі. Цитологиялық препараттарды дайындау кейбір ерекше тәсілдерді қажет етеді. Көкірек , іш қуыстары сұйығынан жағындыны тексеру үшін тұндыру қажет, ол үшін центрифуга пайдаланылады. Цитологиялық әдістер қарапайымдылығымен, аз уақыт аралығында көптеген адамдардан материал алу мүмкіншілігімен дәрігерлер тәжірибесінде өте қажеті бар.

Ситуациялық есеп

- 42 жасар азамат а уруханаға түскен. Шағымдар: Алдымен өмірге деген қызығушылықтың жоғалуы, тез шаршағыштық. Уақыт өте келе жиі температураның көтерілуі, жиі пневмониямен, бронхитпен ауру. 1-2 айдан соң қақырық түсіретін жөтел пайда болған. Рентген зерттеуінде еш қандай өзгеріс анықталмаған. Гистологиялық зерттегенде аденокарцинома анықталған.
- *Қандай зерттеу әдісі қолданылады?*
- *Сіздің диагнозыңыз?*

● 1 Биопсияның ашық түрін тап

- А аспирациялық
- Б пункциялық
- С эндоскопиялық
- Д иниционды

● 2 Кюретаж биопсия алынады

- А жатырдан
- Б бүйректен
- С өкпеден
- Д асқазаннан

● 3 Диагноздың қанша түрі бар?

- А 4
- Б 2
- С 5
- Д 6

- 4 Екі немесе оданда көп эксперт паталоганатомдардың қатысуымен өтетін экспертиза....
  - А пат. Анатомиялық вскрытие
  - Б науқастан биопсия алу
  - С коллегиялық пат. Анатомиялық экспертиза
  - Д А және С
- 5 Жедел интраоперациялық биопсия нәтижесі шығады
  - А 5-10мин
  - Б 20-25 мин
  - С 30 мин
  - Д 15-20 мин
- 6 Жоспарлы госпитализацияда науқас келіп түскен күннен қанша уақыттан соң диагноз қойылады?
  - А түскен күні
  - Б 8-9 күнде
  - С 2-3 күнде
  - Д 5-6 күнде

- *Ситуациялық есептің жауабы:*
- 1) Пункция жасау
- 2) Өкпе обыры бастапқы сатысы
- *Тест жауаптары:*
- 1) д
- 2) а
- 3) а
- 4) с
- 5) б
- 6) с

● Пайдаланылған әдебиеттер:

- 1) *Клиникалық морфологияға кіріспе.*
- *С.Ғ. Ахметқалиев. Ж.А.Қамбаров*
- 2) *Руководство по биопсиино секционному курсу. М.А. Пальцев*
- 3) *WWW.Google.kz*

НАЗАР

АУДАРҒАНЫҢЫЗҒА

РАХМЕТ!!!

